

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

бульвар Т.Г. Шевченка, 185, м. Черкаси, 18000, тел./факс (0472) 37-34-14
e-mail: info@dr-ck.gov.ua Код ЄДРПОУ 40166011

09.08.2018 № 851/05-02-13-6 На № _____ від _____

Обласна державна адміністрація

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту розпорядження обласної державної адміністрації
„Про встановлення тарифів на платні послуги, що надаються
Христинівською центральною районною лікарнею“

1. Обґрунтування необхідності прийняття розпорядження.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.96 № 1548 „Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)“ (зі змінами) (далі – Постанова Кабінету Міністрів України № 1548) обласним державним адміністраціям надані повноваження по встановленню тарифів на платні послуги що надають лікувально-профілактичні державні комунальні заклади охорони здоров'я.

Проект розпорядження обласної державної адміністрації „Про встановлення тарифів на платні послуги, що надаються Христинівською центральною районною лікарнею“ (далі – проект розпорядження) підготовлений відповідно до вимог Закону України „Про ціни і ціноутворення“, на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 „Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)“ (із змінами), на підставі нормативно-законодавчої бази України, що діє у сфері охорони здоров'я, Податкового кодексу, Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності“, Методики проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 „Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта“ (із змінами від 16.12.2015 № 1151) та інших нормативно-правових актів.

До обласної державної адміністрації надійшло звернення від Христинівської центральної районної лікарні щодо розгляду розрахунків

для встановлення тарифів на платні послуги, які надаються працівникам підприємств, установ, організацій та населенню, а саме на проведення:

- медичних попереднього при влаштуванні на роботу та періодичних медичних оглядів працівників певних категорій;
- обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекцій;
- медичних оглядів для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи;
- медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів;
- обов'язкового профілактичного наркологічного огляду;
- обов'язкових попереднього та періодичних психіатричних оглядів.

Тарифи на платні медичні послуги, за якими на сьогоднішній день працює зазначений заклад охорони здоров'я були розраховані на основі витрат за 2016 рік та затверджені Черкаською обласною державною адміністрацією, розпорядження від 20 жовтня 2016 року № 15.

За період дії тарифів зазнали об'єктивних змін основні чинники формування собівартості платних послуг, які чітко вказують на необхідність перегляду тарифів у бік збільшення:

- збільшилась в 2,7 рази мінімальна заробітна плата згідно з урядовими рішеннями, тарифні ставки лікарів згідно з чинними нормативно-правовими актами зросли в середньому в 1,58 раз, відповідного збільшення зазнали також обов'язкові відрахування до спеціальних фондів;

- зросли тарифи на комунальні послуги та вартість енергетичних ресурсів: в середньому в 1,29 рази

- відбулось зростання цін на основні матеріали: набір для визначення холінестерази в 1,54 рази, фарба за Романовським в 2,21 раза, набір реактивів фіксатор Май-Грюнвальда в 2,88 раза, набір гама глутамілтрансферази в 4,33 рази, деззасіб в 1,55 раз та інші.

№ з/п	Найменування	Порівняння основних складових собівартості послуг		Різниця/ Підвищення (рази)
		У 2016 році (закладено у діючих тарифах), грн.	У 2018 році (закладено у проектних тарифах), грн	
1.	Мінімальна заробітна плата	1378	3723	2,7
2.	Згідно з урядовими рішеннями середні посадові оклади (тарифні ставки) медичних працівників	Лікар: I кат. – 2360, вища – 2527 Сестра медична: I кат. – 1825, вища – 1925	Лікар: I кат. – 3735, вища – 4000 Сестра медична: I кат. – 2890, вища – 3048	1,58
3.	Комунальні послуги:			
3.1	та водовідведення, I куб.м	29,68	35,62	1,2
3.2	- електропостачання, кВт/год	1,7906	2,5753	1,43
3.3	- тверде паливо, тонн	1154	1440	1,25
4.	Матеріали:			
	- набір для визначення холінестерази	167	256,8	1,54
	Набір гама глутамілтрансферази	166,92	723,08	4,33
	- деззасіб	187	290,40	1,55
	-барвник за Романовським	98,40	217,21	2,21
	-фіксатор Май-Грюнвальда	57,60	165,85	2,88
	- спирт	180	277,8	1,54

Проблема – невідповідність тарифів на послуги, які надаються медичним закладом економічно обґрунтованому рівню.

Вирішення проблеми збитковості тарифів на медичні послуги, що надаються зазначеним медичним закладом пропонується шляхом встановлення на визначені послуги економічно обґрунтованих тарифів згідно з додатком.

2. Мета і шляхи її досягнення.

Основною метою даного регуляторного акта – надання якісних послуг за економічно обґрунтованими тарифами фізичним та юридичним особам, а також:

- реалізація владних повноважень, наданих постановою Кабінету Міністрів України від 2.12.1996 № 1548;
- встановлення економічно обґрунтованих тарифів на платні послуги з медичного обслуговування, які надаються Христинівською центральною районною лікарнею;
- отримання власних надходжень до спеціального фонду закладу охорони здоров'я. Так, статтею 18 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що фінансування охорони здоров'я здійснюється за рахунок державного бюджету України та місцевих бюджетів, фондів медичного страхування та будь-яких джерел, не заборонених законодавством. При цьому, заклади охорони здоров'я мають право надавати платні послуги у сфері охорони здоров'я за визначеним переліком;
- забезпечення прозорості при розрахунках із суб'єктами господарювання за договорами за переліком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року № 1138 „Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах“;
- необхідність запровадження економічно обґрунтованих тарифів на медичні послуги, які слугуватимуть визначенню необхідних коштів для фінансування медичних закладів при розрахунках за медичну допомогу населенню, що оплачується державою.

Враховуючи, що на сьогодні діючі тарифи не відповідають економічно обґрунтованому рівню витрат, лікарня не може забезпечити кваліфікаційний рівень фахівців, поліпшувати необхідний рівень матеріально-технічного забезпечення, та як результат надавати громадянам якісні послуги з діагностики, профілактики та лікування виявлених захворювань. Виконання цих завдань можливе лише за умови наявності необхідних коштів, одним з джерел їх надходження є платні медичні послуги.

Вирішення проблеми збитковості тарифів на медичні послуги, що надаються Христинівською центральною районною лікарнею пропонується шляхом встановлення на зазначені послуги економічно обґрунтованих тарифів згідно з вимогами чинного законодавства.

У зв'язку з відсутністю для сфери охорони здоров'я методики визначення вартості платних послуг, то базою для визначення ціни послуги є розрахунок витрат, пов'язаних з безпосереднім наданням цих послуг, здійснений за результатами аналізу розрахунку витрат Христинівської центральної районної лікарні за 2017 року.

Основними складовими собівартості послуг є – прямі витрати на оплату праці; прямі витрати, в т.ч. матеріальні; накладні витрати.

До складу прямих витрат включаються витрати на виплату основної, додаткової заробітної плати, заохочувальних і компенсаційних виплат основного і допоміжного медичного персоналу, пов'язаного з наданням послуг; матеріальні витрати, витрати на медикаменти, комунальні послуги, знос медичного та іншого обладнання тощо.

Окремо до вартості послуг рахуються витрати на придбання бланків медичних довідок, сертифікатів.

Розрахунок заробітної плати медичного персоналу, безпосередньо задіяного у наданні послуги.

Норми витрат часу, потрібного для виконання послуг з надання медичної допомоги пацієнтам основних виконавців (лікарі, середній медичний персонал, молодший медичний персонал), визначаються відповідно до чинного законодавства. При відсутності нормативних документів, що регламентують витрати часу медперсоналу, норми витрат часу затверджуються на підставі актів хронометражу, які складаються комісією на підставі узагальнення даних щодо часу виконання даної послуги. Крім того може проводитися вивчення витрат робочого часу за допомогою фотографії робочого часу, фотохронометражного спостереження, методом моментних спостережень тощо.

На підставі затвердженого штатного розпису закладу та визначеного переліку посад працівників, які безпосередньо зайняті при наданні медичної послуги визначається фонд оплати праці для розрахунку вартості медичної послуги. Також враховується необхідність проведення виплат, пов'язаних з заміщенням на час перебування у відпустці, виплати матеріальної допомоги, індексації, доплати до мінімальної заробітної плати, заохочувальних та інших виплат відповідно до діючого законодавства та колективного договору.

Основна заробітна плата розрахована згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 „Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери“ із змінами наказу Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я України від 05 жовтня 2005 року № 308/519 „Про упорядкування умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення“ (із змінами і доповненнями).

Розрахунок витрат на проведення індексації заробітної плати здійснюється відповідно до ЗУ від 03.07.1991 № 1282-XII „Про індексацію грошових доходів населення“ (зі змінами), Постанови КМУ від 17.07.2003 № 1078 „Про затвердження порядку проведення індексації грошових доходів

населення“ (зі змінами) та інших нормативно-правових документів, які регулюють відповідну виплату.

Проведення доплати до мінімальної заробітної плати здійснюється відповідно до ЗУ про державний бюджет на відповідний бюджетний період, Закону України від 24.03.1995 №108/95-ВР „Про оплату праці“ (зі змінами), Постанови КМУ від 08.02.1995 №100 „Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати“ (зі змінами), інших нормативних документів з даних питань, в тому числі роз'яснень відповідних міністерств (наприклад, лист Міністерства соціальної політики України від 15.02.2017 № 356/0/101-17/282) тощо.

Заробітна плата основного персоналу за час виконання послуги обраховується за формулою :

$$\begin{array}{l} \text{Заробітна плата} \\ \text{основного} \\ \text{персоналу} \end{array} = \frac{\text{Загальний місячний фонд оплати} \\ \text{праці основного персоналу, грн.}}{\text{середня місячна норма тривалості} \\ \text{робочого часу, хв.}} * \begin{array}{l} \text{час виконання} \\ \text{медичної} \\ \text{послуги, хв.} \end{array}$$

Фонд заробітної плати всього за 2018 рік – 396,9 тис. грн., в тому числі:

Фонд основної заробітної плати медичного персоналу – 300,9 тис. грн.:

- заробітна плата за посадовими окладами медичного персоналу - 202,1 тис.грн.

- заробітна плата за вислугою та шкідливістю - 98,8 тис.грн.

Фонд додаткової заробітної плати медичного персоналу - 40,2 тис. грн. (13,36 % до фонду основної заробітної плати медичного персоналу), із них: оплата щорічних відпусток медичним працівникам – 27,3 тис. грн. **Фонд додаткової з/п** визначається за допомогою коефіцієнту, який обраховується діленням фонду додаткової заробітної плати базового періоду/року до фонду основної заробітної плати базового періоду/року.

Фонд з/п АУГП – 55,8 тис. грн. (18,54 % до фонду з/п медичного персоналу): заробітна плата бухгалтера та економіста – 33,5 тис. грн. В розрахунках заробітна плата цієї категорії персоналу враховується через співвідношення фонду оплати праці адміністративно-управлінського та господарського-обслуговуючого персоналу до фонду основної заробітної праці закладу з множенням на 100%. Отриманий показник дає можливість визначити ці витрати як добуток розрахованого коефіцієнта до витрат на оплату праці персоналу, задіяного в наданні послуги.

В розрахунках заробітна плата цієї категорії персоналу враховується через співвідношення фонду оплати праці адміністративно-управлінського та господарського-обслуговуючого персоналу до фонду основної заробітної праці закладу з множенням на 100%. Отриманий показник дає можливість визначити ці витрати як добуток розрахованого коефіцієнта до витрат на оплату праці персоналу, задіяного в наданні послуги.

Розрахунок **прямих витрат** здійснюється виходячи з фактичних витрат медикаментів та виробів медичного призначення, необхідних для надання даної

послуги. Для кількісної оцінки понесених витрат медикаментів та матеріалів використовуються діючі норми витрат або норми витрат передбачені відповідними інструкціями з використання обладнання (в т.ч. лабораторного) тощо. За відсутності затверджених норм розробляються та затверджуються норми витрат матеріалів та медикаментів.

При розрахунках використані норми часу, визначені нормативними документами Міністерства охорони здоров'я України, а також норма тривалості робочого часу на 2018 рік, розрахована Міністерством праці та соціальної політики України, лист від 20.07.2015 року № 10846/0/14-15/13 „Про розрахунок норми тривалості робочого часу на 2018 рік“.

Норми часу для працівників установ охорони здоров'я прийняті відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.05.2006 № 319 „Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я“.

Нарахування на заробітну плату становить – **22%** згідно Закону України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування“ від 08.07.2010 року № 2464-VI з останніми внесеними змінами від 23.12.2015 року № 903-VIII (розділ II ст. 4, розділ III ст7, п.5 ст.8).

Відсоток накладних (загальновиробничих) витрат розрахований на основі фактичних витрат закладу за 2017 рік пропорційно до заробітної плати працівників кабінету медичних оглядів і становить – **29,9 %**. Видатки закладу за 2017 рік становлять – 118,7 тис.грн.

За 2017 рік лікарнею було отримано коштів від надання платних медичних оглядів на суму 749,9 тис. грн, а використано 685,1 тис.грн. із залишком 2016 року, які були використані на:

- оплату праці та нарахування на заробітну плату – 169,2 тис. грн. (22,6%);
- медикаменти та перев'язувальні матеріали – 73,5 тис. грн. (9,8%);
- продукти харчування – 14,22,0 тис. грн.(1,9%) ;
- інші видатки, спрямовані на покриття витрат і надання медичних послуг (канцтовари, господарський інвентар, бланки, послуги) – 428,3 тис.грн. (57%).

Проаналізувавши доходи та витрати 2017 року встановлено дохідність роботи лікарні по наданню платних послуг на рівні – 91,3 тис. грн., (план надходжень від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з основною діяльністю по кошторису на 2017 рік) – 749,9 тис. грн.

Враховуючи, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 з **01.01.2018 року** підвищено основну заробітну плату працівників медичних закладів, на сьогодні діючі тарифи не відповідають економічно обґрунтованому рівню витрат.

Як результат, лікарня не може надавати громадянам якісні послуги з діагностики та виявлення захворювань та поліпшувати необхідний рівень матеріально-технічного забезпечення. Виконання цих завдань можливе лише за умови наявності необхідних коштів, одним з джерел їх надходження є платні медичні послуги.

3. Правові аспекти.

Правовими підставами видання проекту розпорядження визначено статтю 41 Закону України „Про місцеві державні адміністрації“, Постанову КМУ від 25.12.96 № 1548 „Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)“ (зі змінами і доповненнями).

4. Фінансово-економічне обґрунтування.

Видання проекту розпорядження не потребує виділення додаткових фінансових коштів або здійснення інших витрат.

5. Позиція заінтересованих органів.

Проект розпорядження не стосується інтересів інших органів.

6. Регіональний аспект.

Проект розпорядження не стосується питання розвитку адміністративно-територіальної одиниці.

7. Громадське обговорення.

Відповідно до вимог Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності“, з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань (з терміном один місяць), повідомлення про оприлюднення, зазначений проект регуляторного акта та відповідний аналіз регуляторного впливу підлягає розміщенню на офіційному веб-сайті обласної державної адміністрації (www.ck-oda.gov.ua) в розділі (www.ck-oda.gov.ua) в розділах:

„Регуляторна діяльність“ в рубриці „Оприлюднення проектів регуляторних актів та аналізу регуляторного впливу“;

„Доступ до публічної інформації“ п. „Проекти рішень, що підлягають обговоренню“.

У разі надходження впродовж місяця з дня оприлюднення проекту розпорядження до Департаменту регіонального розвитку обласної державної адміністрації пропозицій і зауважень від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань, вони будуть враховані в остаточному варіанті проекту регуляторного акта.

8. Прогноз результатів.

Результатом прийняття проекту розпорядження буде надання якісних медичних послуг за економічно обґрунтованими тарифами фізичним та юридичним особам.

Заступник директора

В. Стеценко